

Η Γερμανία και η κρίση

Οι αδυσώπητοι αριθμοί και οι οδυνηρές λύσεις

ΤΑ ΝΕΑ / LE MONDE

Όπως η Γαλλία, έτσι και η Γερμανία είναι έτοιμη να κάνει τις απαραίτητες θυσίες για τη διάσωση της ευρωζώνης. Δεν θα έπρεπε όμως να ζητείται από το Βερολίνο να διαθέσει υπερβολικά ποσά. Για να πειστεί η Γερμανία να βάλει το χέρι πιο βαθιά στην τσέπη, κάποιιοι βελωνίζουν πως έχει

ΤΟΥ HANS-WERNER SINN

η Γερμανία υπέστη τη δική της κρίση. Στην πραγματικότητα, το ενιαίο νόμισμα εξάλειψε τον συναλλαγματικό κίνδυνο για τους εταίρους της Γερμανίας στην ευρωζώνη, εκτρέποντας τις γερμανικές αποταμιεύσεις προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τροφοδοτώντας τον πληθωρισμό. Το βιοτικό επίπεδο, οι μισθοί και οι τιμές αυξήθηκαν πέραν του σημείου ισορροπίας.

Τα χρόνια που προηγήθηκαν της κρίσης, τα δύο τρίτα των γερμανικών αποταμιεύσεων έφυγαν εκτός. Για πολλά χρόνια, λοιπόν, η Γερμανία κατέγραφε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά καθαρών επενδύσεων του ΟΟΣΑ και την πιο αδύναμη ανάπτυξη στην Ευρώπη. Προκλήθηκε, επίσης, άνοδος της ανεργίας. Το 2005, η ανεργία κορυφώθηκε και υποχρέωσε τον καγκελάριο Γκέρχαρντ Σρέντερ να εφαρμόσει επώδυνες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις. Το αποτέλεσμα; Ο Σρέντερ δεν κατάφερε να επανεκλεγεί το 2005.

Ζηλεύουμε συχνά τη Γερμανία για το σημερινό της ευνοϊκό εμπορικό ισοζύγιο. Ξεκινάμε όμως το αίτιο, την έξοδο των κεφαλαίων. Όταν τα κεφάλαια εγκαταλείπουν μια χώρα Α για μια χώρα Β, η χώρα Α γνωρίζει κατάρρευση ενώ η χώρα Β άνθησι. Στη χώρα Β, οι εισαγωγές αυξάνονται

με την αύξηση των εισοδημάτων, ενώ η αύξηση των εισοδημάτων τερπνίζει την ανταγωνιστικότητα της εξαγωγικής βιομηχανίας. Από την άλλη πλευρά, στη χώρα Α οι εισαγωγές μειώνονται, η ανεργία αυξάνεται, οι μισθοί μένουν παγωμένοι και οι εξαγωγές απογειώνονται. Η Γερμανία ακολούθησε το μοντέλο της χώρας Α και οι χώρες της Νότιας Ευρώπης απόλαυσαν μια κατάσταση παρόμοια με εκείνη της χώρας Β, χάρη στην εισροή πίστωσης.

Κάποιοι, επίσης, προτάσσουν ηθικά επιχειρήματα, υπενθυμίζοντας πως η Γερμανία ωφελήθηκε σημαντικά από το σχέδιο Μάρσαλ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, άρα πρέπει να συνδράμει με τον ίδιο τρόπο την Ευρώπη. Καλό θα ήταν να κοιτάζουν πιο προσεκτικά τα δεδομένα.

Η Γερμανία είναι και σήμερα ευγνώμων για το σχέδιο Μάρσαλ. Μέσα σε μερικά χρόνια έλαβε από αυτό το σχέδιο βοήθεια που άλλοι εκτιμούν στο 2% και άλλοι στο 5% του ΑΕΠ μίας και μόνο χρονιάς. Σε αυτό πρέπει να προστεθεί η διαγραφή του γερμανικού εξωτερικού χρέους, όπως προβλεπόταν στη Συμφωνία του Λονδίνου του 1953. Χωρίς να συμπεριλαμβανουμε τη διάλυση της γερμανικής βιομηχανίας, ακόμα και από τις δυτικές χώρες, το συνολικό ποσό του χρέους που διαγράφηκε, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου Μάρσαλ, ανερχόταν στο 22% του γερμανικού ΑΕΠ.

Η Ελλάδα έχει λάβει συνολικά εξωτερική βοήθεια ύψους 460 δισ. ευρώ, ισοδύναμο του 214% του ΑΕΠ της, άρα δεκαπλάσια εκείνης που έλαβε η Γερμανία χάρη στο σχέδιο Μάρσαλ. Το ένα τέταρτο της βοήθειας αυτής, κάπου 115 δισ. ευρώ, ποσό που ισοδυναμεί με τουλάχιστον 10 σχέδια Μάρσαλ, το εισέφερε το Βερολίνο.

Τα προβλήματα της ευρωζώνης δεν μπορούν να βρουν λύση σε μια επιπλέον παροχή πίστωσης. Το κακό δεν χτυπιέται με το κακό. Ο πληθωρισμός στις χώρες του Νότου τροφοδοτήθη-

κε από την εισροή πιστώσεων και η ανταγωνιστικότητα υπέστη πλήγμα. Οι τιμές σήμερα, π.χ., είναι κατά 60% υψηλότερες στην Ελλάδα από ό,τι στην Τουρκία. Με τέτοια απόκλιση, δεν χρειαζόμαστε σε τίποτα η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων ή η λήψη μέτρων αποκατάστασης της ανταγωνιστικότητας των χωρών του Νότου. Το σκαλί είναι πολύ ψηλό για να φτάσουν στο ίδιο επίπεδο με τους εμπορικούς τους εταίρους στην ευρωζώνη.

Δεν υπάρχουν παρά δύο δυνατές οδοί ώστε να αποκατασταθεί η ανταγωνιστικότητά τους χωρίς να προκληθούν πληθωριστικές εξάρσεις στις χώρες του κέντρου της ευρωζώνης: είτε να βγουν οι πληγείσες χώρες από την ΟΝΕ και να υποτιμήσουν τα νέα τους νομίσματα είτε να παραμείνουν εντός ευρωζώνης και να δεχθούν μια μακρά και δύσκολη προσπάθεια μείωσης των τιμών. Και οι δύο λύσεις είναι επώδυνες αλλά η δεύτερη - που οι οικονομολόγοι αποκαλούν «εσωτερική υποτίμηση» - είναι η πιο επικίνδυνη.

Γιατί είναι φορές ισχυρής πολιτικής αστάθειας και θα μπορούσε να οδηγήσει τις χώρες αυτές στο χείλος του εμφυλίου πολέμου, επειδή προϋποθέτει σημαντική μείωση των μισθών. Κατά συνέπεια, μόνο η έξοδος από το ευρώ μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμη απάντηση. Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός σταθερότητας ή τα ευρωομόλογα δεν θα καταφέρουν παρά να καθυστερήσουν τις αποφάσεις που θα έπρεπε να ληφθούν σήμερα κιόλας.

Η προσωρινή έξοδος από το ευρώ που βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης είναι λοιπόν επιθυμητή, ώστε να μπορέσουν να αποκαταστήσουν μια κάποια ανταγωνιστικότητα. Θα ήταν γι' αυτές ένα είδος θεραπείας αποκατάστασης για τις εξαρτώμενες από την πίστωση σήμερα οικονομίες τους.

Ο Χανς-Βέρνερ Σιν είναι καθηγητής Οικονομίας και Δημόσιων Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και πρόεδρος του διεθνούς Ινστιτούτου Δημόσιων Οικονομικών

Ηρωες στη δεύτερη γραμμή

Μ' αυτά και μ' εκείνα, η επέλαση του Γιουσέιν Μπολτ και τα σκαμπανεβάσματα της ευρωζώνης ακύρωσαν και φέτος το κλισέ για την αναβροχιά των ειδήσεων τον Αύγουστο. Στην πραγματικότητα, το λαοφιλές τοπίο έλεγε ανέκαθεν μία μισή αλήθεια. Ορισμένες ειδήσεις είναι πάντα καταδικασμένες να περνούν απ' τις χαραμάδες. Πόσους ενδιαφέρει, για παράδειγμα, το γεγονός ότι ο χιτσκοκικός «Δεσμώτης του ιλίγγου» εκθρόνισε τον «Πολίτη Κέιν» από τη λίστα με

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΟΥΛΑΓΕΡΙΔΗ

τις 50 καλύτερες ταινίες του κινηματογράφου; Εστω, λοιπόν, ότι ενδιαφέρει όσους αναζητούν λίγες ανάσες ακόμη ανάμεσα στον περφεξιονισμό της τέχνης και τα στυλιζαρισμένα παιχνίδια της. Ή όσους μετεωρίζονται ανά-

μεσα στους ταλαντούχους πρωταγωνιστές και τους αντιρωικούς μαθητές της. Ήταν ο Μάρλον Μπράντο που συνέτριψε τον φακό σαν τη μύγα στον τοίχο καταπίνοντας αμάσπτους τους ερμηνευτικούς κώδικες. Αλλά η πινακοθήκη των sixties θα έμενε άδεια χωρίς την τρικυμισμένη ερμηνεία του Μοντγκόμερι Κλιφτ ή τον κομψά ανεπιτήδευτο Μαρτσέλο Μαστρογιάννι. Ο Μπαρίσινκοφ θα μένει για δεκαετίες ο τέλειος χορευτής, αλλά είναι τα γήινα ψευδία του Νουρέγιεφ που τον έχουν επιβάλει σαν θεότητα του χορού. Η Μέρλι Στριπ είναι ένα Actors Studio από μόνη της, αλλά η Ναόμι Γουότς δίνει σήμερα στα πόστερ της 7ης τέχνης το συμβολικό επίχρυσμα που χρειάζεται.

Το καλοκαίρι είναι ίσως η πιο κατάλληλη εποχή γι' αυτές τις υποσημειώσεις της «δεύτερης γραμμής»: εκεί όπου οι φωναχτές σκέψεις υποχωρούν στην ολισθηρή περιοχή της απενοχοποίησης. Όλος ο Ιούνιος έφυγε με το «2666» του Ρομπέρτο Μπολάνιο. Αλλά το πραγματικό μήνυμα στο μουκάλι ήρθε από ένα ξεχασμένο «ναυάγιο» της βιβλιοθήκης: «Η θάλασσα του Παλέρμ» απλωνόταν εμπρός του συμπαγούς, ήρεμης σαν λάδι, αδρανής, απίστευτα ακίνητη και επίπεδη σαν το σκυλί που προσπαθεί να εξαφανιστεί μπροστά στις απειλές του αφέντη του». «Γατόπαρδος», του Τζουζέπε Τομάζι ντι Λαμπεντούζα.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ

Δανειζόμαι τον τίτλο της εφημερίδας «Le Monde» γιατί δεν νομίζω ότι υπάρχει καταλυτικότερη συνηγορία για τη νοτιοαφρικανή αργυρή ολυμπιονίκη του Λονδίνου.

ΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Κι όμως το 2009 στο Βερολίνο, οι θεοί της IAAF τρόμαξαν να αποφασίσουν αν η παγκόσμια πρωταθλήτρια των 800 μέτρων δικαίως αγωνίστηκε στην κατηγορία των γυναικών ή είχαν δίκιο οι ανταγωνιστριές της που δεν έβλεπαν την ώρα να την ξεφορτωθούν από τα κουλουάρ. Η βαριά φωνή της και το ατσούμπαλο

Με τέτοιο συντριπτικό κατάγμα στην ταυτότητα φύλου πού να τολμήσει να ερωτευτεί

βάδισμά της ήταν σημάδια ικανά να βάλαν ψύλλους στ' αυτιά της αθλητικής κοινότητας για το αν το κορίτσι ήταν πράγματι κορίτσι ή όσο κορίτσια είναι τέλος πάντων όλες όσες κάνουν πρωταθλητισμό. Εκεί όπου το κτηνώδες μυϊκό σύστημα της ενέσιμης τεστοστερόνης και το θεληματικό τετράγωνο πιγούνι της ντόπας θεωρούνται (εθιμικά) τεκμήριο θηλυκότητας.

Επί ένα ολόκληρο χρόνο ένα αμείλικτο τιμ από χειρουργούς και ενδοκρινολόγους έπεσε πάνω στη Σεμένια κι έκανε φύλλο - φτερό το κορμί της. Μέτρησε τις ορμόνες της, εξέτασε τα εξωτερικά γεννητικά της όργανα, σκανάρισε την κοιλία της μήπως κρύβονταν εκεί πέρα μέσα τίποτα λανθάνοντα αρσενικά αξεσουάρ. Επιτέλους,

το καλοκαίρι του 2010 έπειτα από δώδεκα μήνες συνεχούς επιστημονικής και ψυχολογικής κακοποίησης οι γιατροί γνωμοδότησαν θετικά για τη χρωμοσωμική και λοιπή θηλυκή εξάρτυσή της και η αθλήτρια πήρε την άδεια να ξαναγυρίσει στους αγώνες.

Ήταν τότε μόλις δεκαοχτώ ετών και το μόνο που ήθελε ήταν να τρέχει. Κανονικά θα έπρεπε να θέλει κι άλλα πράγματα η μεγαλοχολική νοτιοαφρικανή δρομέας. Με τέτοιο όμως συντριπτικό κατάγμα στην ταυτότητα φύλου πού να τολμήσει να ερωτευτεί, να φλερτάρει και να χαριεντιστεί όπως κάνουν δισεκατομμύρια κορίτσια της ηλικίας της που δεν είναι ούτε πρωταθλήτριες ούτε ακριβώς αυτό που θα λέγαμε πιστό αντίγραφο της Κατρίν

Ντενέβ ή της Νάταλι Πόρτμαν.

Στους Ολυμπιακούς του Λονδίνου η Κάστερ Σεμένια έτρεξε κι έχασε το χρυσό από μια μινιόν και ελαφρυκαλή αθλήτρια, τη Ρωσίδα Μαρία Σαβίνοβα. Παρά το τρομερό φίνις που επιχείρησε, δεν κατάφερε να πάρει την πρώτη θέση. Εγώ λέω ότι σκοπίμως χρονοτριβήσε κι ότι μέχρι τη μισά της διαδρομής δεν ήξερε ακόμα τι ακριβώς ήθελε να κάνει: να τους δώσει να φάνε τη σκόνη της ή να αφεθεί και να χάσει για να την παίξουν μετά στις κοριτσοπαρέες; Το δίλημμα είναι φρικτό και τα 800 μέτρα δεν αρκούν για τέτοιες αποφάσεις.

Ο Τ. Θεοδωρόπουλος κάνει χρήση της καλοκαιρινής του άδειας.

Και ο Θεός έπλασε την Κάστερ Σεμένια